

energiavirasto
energimyndigheten

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Tarjouskilpailuun osallistujan ohjeen A osa

Yleisiä ohjeita infrastruktuurituen tarjouskilpailuun osallistujalle

331/070902/2022
04.10.2022

Versiohistoria

Version numero	Pvm	Keskeisimmät muutokset
1.0	20.4.2022	Ensimmäinen versio.
1.1	29.4.2022	Poissulkemisluehellen poikkeukset lisätty ohjeeseen.
1.1	11.5.2022	Eräitä korjauksia johdantoon ja ei merkittävää haittaa käsittelevään luetteloon.
1.1	23.5.2022	Määritelmien kohta 2.22 muutettu.
2.0	27.9.2022	Eräiden määritelmien tarkennuksia.
2.1	04.10.2022	Eräiden määritelmien tarkennuksia.

Sisällysluettelo

1 Johdanto	5
2 Määritelmät	6
2.1 Ajoneuvojen normaalitehoinen latauspiste	6
2.2 Ajoneuvojen suuritehoinen latauspiste	6
2.3 Biokaasu	6
2.4 Biomassa	6
2.5 CCS	6
2.6 Enimmäistuki-intensiteetti	6
2.7 Hyväksyttävät kustannukset	7
2.8 Hyväksyttävät kustannukset, leasingmuotoinen rahoitus	8
2.9 Kaasun jakeluverkko	9
2.10 Kaasun siirtoverkko	9
2.11 Kaasun tankkauspiste	9
2.12 Kiinteistö	9
2.13 Konserni	9
2.14 Latauslaite	9
2.15 Latauspiste	10
2.16 Latauspalveluntuottaja (latausoperaattori)	10
2.17 Linja-auton lataamiseen soveltuva latauspiste	10
2.18 Muuta kuin biologista alkuperää oleva uusiutuva nestemäinen ja kaasumainen liikenteen polttoaine	10
2.19 Määräpäivä	10
2.20 Perustamishanke	11
2.21 Raskaan liikenteen kaasun tankkauspiste	11
2.22 Ryhmät	11
2.23 Suomen maakaasujärjestelmä	11
2.24 Takila-tietojärjestelmä	11
2.25 Tarjouksen mukainen tukimäärä	12
2.26 Taustajärjestelmä	12
2.27 TEN-T-verkko	12
2.28 Toteutuneet hyväksyttävät kustannukset	12
2.29 Tuen hakija	12
2.30 Tuki-intensiteetti	13
2.31 Unionin rahoituksen näkyvyys	13

2.32 Uusiutuvan vedyn tankkauspiste	13
2.33 Uusiutuva vety	13
2.34 Uutta teknologiaa hyödyntävä hanke	14
2.35 Vertailuluku	14
3 Kenelle tukea voidaan myöntää?	15
4 Tuen kohderyhmä	16
5 Tuen myöntämisen edellytykset	17
5.1 Edellytysten täyttyminen	17
5.2 Yleiset edellytykset	17
6 Ei merkittävää haittaa -periaate	21
6.1 Taustaa ei merkittävää haittaa -periaatteesta	21
6.2 Ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisten kysymysten vastausohjeet	21
6.2.1 Ensimmäisen kohdan mukainen kaksiportainen arviointi (haitantarkistuslista)	21
6.2.2 Toisen kohdan mukainen poissulkemisluehtelon mukainen hanke	23
6.2.3 Kolmannen kohdan mukainen kansallisen ja EU:n ympäristölainsäädännön mukaisuus	24
7 Tarjouksen käsittely ja päätös	25
7.1 Tarjouskilpailuun osallistuminen ja tarjous	25
7.2 Tarjouksen antaminen ja vertailuluvun määritys	25
7.3 Tarjouksen jättäminen ja peruuttaminen	25
7.4 Valtuutus	26
7.5 Tarjouksen käsittely ja kieli	26
7.6 Julkisuus ja salassapito	26
7.7 Tarjouskilpailuun osallistumista koskeva päätös	27
7.8 Muutoksenhaku	27
8 Tuen maksaminen ja tuen saajan velvollisuudet	29
8.1 Maksatus	29
8.1.1 Maksatushakemus	29
8.1.2 Maksatuspäätös	30
8.2 Tuen saajan velvollisuudet maksatuksen jälkeen	30
8.2.1 Omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoitus	30
8.2.2 Tuen saajan selvitysvelvollisuus	32
8.2.3 Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus ja Energiaviraston tiedonsaantioikeus	32
8.2.4 Hankkeen sitova peruuttaminen	33
8.2.5 Tuen saajan kirjanpitovelvollisuus	33
LIITE 1	34

LIITE 2..... 35

Tarjouskilpailuun osallistujan ohjeet koostuvat kahdesta osasta: A sisältää annetaan yleisiä ohjeita ja osioissa B1, B2, B3, B4 ja B5 annetaan ryhmäkohtaisia ohjeita.

1 Johdanto

Sähköisen liikenteen, uusiutuvan vedyn ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurituesta (jäljempänä "infrastruktuurituki" tai "infratuki") säädetään valtioneuvoston asetuksessa sähköisen liikenteen, biokaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuurituesta vuosina 2022–2025 (178/2022, jäljempänä "infratukiasetus" tai "asetus").

Asetus on ajoneuvojen suuritehoisten latauspisteiden (ryhmä 1) ja uusiutuvan vedyn tankkaus-
pisteiden (ryhmä 5) osalta astunut voimaan 17.3.2022. Paikallisen joukkoliikenteen latauspis-
teiden (ryhmä 2) ja biokaasun tankkaus-
pisteiden (ryhmät 3 ja 4) osalta tukiohjelma on työ- ja
elinkeinoministeriön ilmoittaman mukaisesti notifioitava Euroopan komissiolle. Edellä mainitusta
johtuen ryhmien 2, 3 ja 4 osalta asetus astuu voimaan komission hyväksynnän jälkeen valtio-
neuvoston asetuksella erikseen säädettävänä ajankohtana.

Infrastruktuuritukiohjelman kahtena ensimmäisenä vuotena on tarkoitus myöntää tukea sekä
Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti että toimeenpanna fossiilittoman lii-
kenteen tiekarttaa. Tukiohjelman kaksi viimeistä vuotta perustuvat kansalliseen rahoitukseen.

Infrastruktuurituen myöntämisestä päätetään tarjouskilpailun perusteella. Energiavirasto vastaa
tarjouskilpailun järjestämisestä.

2 Määritelmät

Tässä luvussa kuvataan infrastruktuuritukeen liittyviä keskeisiä käsitteitä.

2.1 Ajoneuvojen normaalitehoinen latauspiste

Normaalitehoiseksi lataukseksi on katsottu latauspisteet, joiden vaihtovirtalatausteho on välillä ja 3,7-22 kW.

Infrastruktuuritukea ei myönnetä ajoneuvojen normaalitehoisille latauspisteille.

2.2 Ajoneuvojen suuritehoinen latauspiste

Ajoneuvojen suuritehoinen latauspiste soveltuu sähkökäyttöisen henkilöauton lataamiseen yli 22 kW tasavirtalatausteholla.

Esimerkki 1. Hanke käsittää 4 ajoneuvojen tasavirtalatauspistettä, jotka sijoitetaan yhdelle ja samalla kiinteistölle. Kiinteistön sähköliittymän rajoituksista johtuen kyseisten pisteiden kokonaislatausteho on rajoitettu 50 kW:iin.

Infratukiasetusten tarkoittamien ajoneuvojen suuritehoisten latauspisteiden tasavirtalataustehon pitää olla suurempi kuin 22 kW. Edellä mainitun hankkeen neljästä pisteestä kaksi täyttää tämän vaatimuksen. Hankkeessa on tällöin kaksi infratukiasetuksen tarkoittamaa suuritehoista latauspistettä.

2.3 Biokaasu

Biokaasulla tarkoitetaan kestävyyslain (393/213) mukaista biomassasta tuotettua kaasumaista liikenteessä käytettävää polttoainetta, biometaania. Biokaasua voidaan syöttää ajoneuvoihin joko paineistetussa (CBG) tai nestemäisessä muodossa (LBG).

2.4 Biomassa

Biomassalla tarkoitetaan maataloudesta tai metsätaloudesta, niihin liittyviltä tuotannonaloilta taikka kalastuksesta tai vesiviljelystä peräisin olevien biologista alkuperää olevien tuotteiden, jätteiden ja tähteiden sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden ja lietteiden biohajoavaa osaa.

2.5 CCS

Standardissa EN 62196-3 kuvailtu yhdistettyjen latausjärjestelmien "Combo 2" -liitin (eng. Combined Charging System).

2.6 Enimmäistuki-intensiteetti

Enimmäistuki-intensiteetti tarkoitetaan tuki-intensiteetin enimmäismäärää. Katso tuki-intensiteetti. Enimmäistuki-intensiteetti riippuu ryhmästä ja siitä, että hyödyntääkö hanke uutta teknologiaa. Tuen hakijan vastuulla on huolehtia siitä, että enimmäistuki-intensiteetti ei ylitä. Mikäli tarjottu tuki-intensiteetti ylittää enimmäistuki-intensiteetin, tarjousta ei voida hyväksyä. Tarjottu tuki-intensiteetti ylittää enimmäistuki-intensiteetin esimerkiksi, jos tuen hakija hakee enimmäisintensiteetin mukaista tukea uudelle teknologialle, mutta Energiavirasto katsoo, että kyseessä ei ole uusi teknologia.

Esimerkki 2. Edellä esitetty Esimerkki 1 koskee ajoneuvojen suuritehoinen latauspisteitä koskevan hankkeesta. Hanke ei hyödynnä uutta teknologiaa. Hankkeesta on jätetty tarjous, jonka tuki-intensiteetti on 25 prosenttia.

Tarjouksen olisi voinut jättää myös suuremmasta tuen määrästä. Enimmillään tarjouksen olisi voinut jättää 21 000 eurosta, jolloin tuki-intensiteetti olisi 35 prosenttia. Tuen määrän kasvattaminen kasvattaa kuitenkin vertailulukua, ja heikentää kyseisen tarjouksen sijoittumista suhteessa muihin tarjouksiin.

2.7 Hyväksyttävät kustannukset

Infrastruktuuritukea on mahdollista saada investointihankkeen hyväksyttäviin kustannuksiin. Muita kustannuksia varten tukea ei myönnetä. Hyväksyttävät kustannukset voivat suurimmillaan olla samansuuruiset kuin hankkeen kokonaiskustannukset, tyypillisesti hankkeen hyväksyttävät ovat jonkin verran pienemmät kuin hankkeen kokonaiskustannukset.

Vuosina 2018–2021 myönnetystä infratuesta poiketen, hyväksyttäviä kustannuksia ovat myös sellaiset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet hankkeen toteuttamisesta tukipäätöksen mukaista laajuutta suurempana. Tyypillisiä laajennuksia ovat jakelukapasiteetin kasvattaminen, joka voi tarkoittaa kokonaislataustehon lisäämistä, tankkauskapasiteetin kasvattamista, tai jakelupisteiden määrän lisäämistä.

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat investointiin liittyvät välittömät kustannukset, jotka aiheutuvat joko

1. koneiden ja laitteiden hankinnasta ja asennuksesta, tai
2. rakennusteknisistä töistä, tai
3. raivaus- ja maanrakennustöistä, tai
4. suurteholatureita koskevissa hankkeissa (ryhmä 1) sähköliittymästä, sähkökeskuksesta, kaapelista ja kaapeloinnista aiheutuvat välittömät kustannukset
5. nesteytetyn kaasun jakelua koskevissa hankkeissa (ryhmä 4), paineistetun kaasun tankkauspisteeseen liittyvät kustannukset.

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät sitä vastoin ole missään tilanteessa

1. tuen saajan yleiskustannukset;
2. maa-alueiden hankinnasta aiheutuvat kustannukset;
3. rakennuksiin liittyvät kustannukset;
4. paikalliseen energian tuotantoyksikköön liittyvät kustannukset;
5. paikalliseen sähkön varastointiyksikköön liittyvät kustannukset;

6. valmistelu- ja suunnittelukustannukset;
7. palkkakustannukset;
8. koulutuksesta aiheutuvat kustannukset;
9. edustusmenot;
10. korot ja muut rahoituskustannukset;
11. valtion maksuperustelakiin (150/1992) perustuvat maksut;
12. kustannusvaraukset;
13. matkakustannukset;
14. osana tavaroiden tai palvelujen hankintahintaa maksamat arvonlisäverot.

Tuen saajaan etuyhteydessä olevalta taholta tehtyjen hankintojen kustannukset voidaan hyväksyä ainoastaan siltä osin kuin tuen saaja osoittaa kustannusten vastaavan omakustannehintaa.

Liiketoimen osapuolet ovat etuyhteydessä toisiinsa, jos toinen pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa taikka kolmannella osapuolella on yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa määräysvalta liiketoimen molemmissa osapuolissa.

Energiavirasto laatii infratuen maksatuksen hakemiseksi maksatusohjeen, johon tarpeen mukaan lisätään linjauksia hyväksyttävistä ja ei-hyväksyttävistä kustannuksista. Tarkemmat linjaukset löytyvät Energiaviraston maksatusohjeesta, joka löytyy Energiaviraston verkkosivuilta osoitteesta <https://energiavirasto.fi/asiointi>.

Leasingrahoituksen tukikelpoisuudesta on annettu selvitys kohdassa "Hyväksyttävät kustannukset, leasingmuotoinen rahoitus".

2.8 Hyväksyttävät kustannukset, leasingmuotoinen rahoitus

Mikäli investointi rahoitetaan leasingmuotoisesti laatimalla leasing sopimus rahoitusyhtiön kanssa, hyväksyttäviksi kustannuksiksi katsotaan enintään ne kustannukset, jotka vastaavat rahoitusyhtiön tekemän hankinnan ostohintaa. Hyväksyttäviksi kustannuksiksi ei tässä tapauksessa hyväksytä hallinto-, rahoitus-, vakuutus-, korjaus- tai huoltokustannuksia taikka muita vastaavia kustannuksia.

Tuen hakijaa kehoitetaan olemaan yhteydessä Energiavirastoon ennen leasing sopimuksen allekirjoittamista ja tukitarjouksen jättämistä leasingrahoituksen tukikelpoisuuden selvittämiseksi.

Maksatushakemuksen yhteydessä tuen saajan tulee esittää rahoitusyhtiön maksamat koneiden ja laitteiden hankinnasta aiheutuneet kustannukset, muut leasing sopimukseen perustuvat kustannukset sekä tuen saajan rahoitusyhtiölle maksamat ja myöhemmin maksuun tulevat korvaukset. Tuensaajan on esitettävä perustelut dokumentteineen edellä mainituista maksuista Energiaviraston pyynnöstä.

2.9 Kaasun jakeluverkko

Kaasun jakeluverkko on paikallinen tai alueellinen kaasuputkisto, jonka kautta kaasua kuljetaan vähennetyllä paineella. Mukaan luetaan kaasun paikalliseen jakeluun pääasiallisesti käytettävät korkeapaineputkistojen osat.

2.10 Kaasun siirtoverkko

Kaasun siirtoverkko on putkisto, jossa kaasua siirretään pääasiallisesti korkeapaineisena. Sillä ei tarkoiteta kaasun paikalliseen jakeluun pääasiallisesti käytettäviä korkeapaineputkistojen osia.

2.11 Kaasun tankkauspiste

Tankkauspisteellä voidaan tankata yhtä ja vain yhtä ajoneuvoa kerrallaan. Tarjouskilpailussa katsotaan, että samalla kiinteistöllä olevat kaasun tankkauspisteet muodostavat yhden kokonaisuuden. Kokonaisuuteen kuuluvat tyypillisesti ainakin kompressoriyksikkö apulaitteineen, suojarakennus, varastosäiliö, aseman ohjausjärjestelmä sekä yksi tai useampi ajoneuvojen tankkauspiste, jolla kaasua tankataan polttoaineeksi paineistetussa muodossa tai nesteytetyssä muodossa.

Tuen saamisen edellytys on, että kaasun tankkauspiste on kiinteä ja ensi sijassa tarkoitettu biokaasun tai muuta kuin biologista alkuperää olevan uusiutuvan kaasumaisen liikenteen polttoaineen syöttämiseen ajoneuvoihin paineistetussa tai nestemäisessä muodossa

2.12 Kiinteistö

Kiinteistöllä tarkoitetaan kiinteistörekisterilain (392/1985) 2 §:n mukaista kiinteistöä. Vuosina 2018–2021 myönnetystä infratuesta poiketen, kaikkien tarjoukseen sisältämien latauspisteiden tai tankkauspisteiden pitää sijaita samalla kiinteistöllä.

Esimerkki 3. Hankesuunnitelma käsittää 10 ajoneuvojen tasavirtalatauspistettä, jotka sijoitetaan kahdelle vierekkäiselle kiinteistölle.

Kiinteistöistä laaditaan erilliset tarjoukset siten, että kukin tarjous sisältää vain kyseiselle kiinteistölle sijoitettavat latauspisteet. Vaihtoehtoisesti hankesuunnitelma muutetaan siten, että kaikki latauspisteet voidaan sijoittaa yhdelle ja samalla kiinteistölle.

Tarjousten määrä ei ole rajoitettu. Toisin sanoen, yksi tuen hakija voi jättää haluamansa määrän tarjouksia.

2.13 Konserni

Konserni on määritelty kuten kirjanpitolaissa (1336/1997), eli sillä tarkoitetaan kahden tai useamman yrityksen muodostamaa kokonaisuutta, jossa emoyrityksellä on yksin tai yhdessä muiden samaan konserniin kuuluvien yritysten kanssa kirjanpitolain 5 §:ssä määritetty määräysvalta yhdessä tai useassa muussa yrityksessä.

2.14 Latauslaite

Latauslaite on fyysinen laite, johon latauskaapeli kiinnitetään tai johon se on kiinteästi asennettu.

2.15 Latauspiste

Latauspiste on paikka latauslaitteen välittömässä läheisyydessä, missä voidaan ladata yhtä ja vain yhtä ajoneuvoa kerrallaan.

Energiaviraston linjauksen mukaisesti toteumaan pitää sisältyä vähintään tarjouksessa ilmoitettu latauspisteiden määrä.

2.16 Latauspalveluntuottaja (latausoperaattori)

Latauspalveluntuottaja tarjoaa latauspalvelua, johon kuuluu tavallisesti latauspisteiden ylläpito ja laskuttaminen taustajärjestelmän kautta.

2.17 Linja-auton lataamiseen soveltuva latauspiste

Tukea voidaan myöntää paikallisen joukkoliikenteen latauspisteiden investointihankkeeseen, johon sisältyy vähintään yksi linja-auton lataamiseen soveltuva latauspiste.

Linja-auton lataamiseen soveltuva latauspiste soveltuu ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitetun sähköisen linja-auton lataamiseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että latauspisteet ovat direktiivin 2014/94/EU täydentämisestä annetun delegoidun asetuksen (EU) 2021/1444 1 artiklan mukaisia.

Asetuksen mukaan linja-autojen latauspisteet on varustettava vähintään standardissa EN 62196-2 kuvatuilla tyyppin 2 liittimillä, standardissa EN 62196-3 kuvatuilla yhdistetyn latausjärjestelmän "Combo 2"-liittimillä tai automatisoidulla latausvirroittimella (pantografi). Automatisoitua latausvirroitinta koskevan standardin EN 61851-23-1 mukaisesti sähkökäyttöisten linja-autojen virroittinlataukseen moodissa 4 käytettävän automatisoidun laitteen kontaktipinta on varustettava standardissa EN 50696 määritetyillä mekaanisilla tai sähköisillä kytkennöillä.

Komission delegeoitu asetu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R1444>

2.18 Muuta kuin biologista alkuperää oleva uusiutuva nestemäinen ja kaasumainen liikenteen polttoaine

Muuta kuin biologista alkuperää olevilla uusiutuvilla kaasumaisilla liikenteen polttoaineilla tarkoitetaan kestävyyslain 4 §:n 16 kohdassa tarkoitettuja kaasumaisia polttoaineita, joiden energiasältö on peräisin muista uusiutuvista energialähteistä kuin biomassasta.

2.19 Määräpäivä

Energiaviraston ilmoittaman tarjousten jättöajan viimeinen päivä, jolloin tarjous on viimeistään jätettävä ja johon mennessä yrityksen on oltava rekisteröitynyt kaupparekisteriin ja oltava y-tunnus tai muu vastaava yksilöintitunnus.

Tarjousten jättöaika vaihtelee tarjouskilpailukierroksesta riippuen. Energiavirasto ilmoittaa kunkin tarjouskilpailukierroksen aikaikkunan tarjouksen jättämiseksi verkkosivulla osoitteessa <https://energiavirasto.fi/liikenteen-infratuki>. Lisäksi kunkin tarjouskilpailun määräpäivä käy ilmi tarjouskilpailun tiedoista TAKILA-tietojärjestelmässä.

2.20 Perustamishanke

Infratukiasetuksen 8 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti infrastruktuuritukea ei myönnetä sellaisille perustamishankkeiden toteuttajille, jotka saavat perustamishankkeeseen valtionosuutta. Perustamishankkeella tarkoitetaan opetus- ja kulttuuritoimen hanketta, joka koskee tilojen rakentamista, hankintaa, peruskorjausta tai niitä vastaavaa toimenpidettä ja mainittuihin toimenpiteisiin liittyvää irtaimen omaisuuden hankintaa.

2.21 Raskaan liikenteen kaasun tankkauspiste

Raskaan liikenteen kaasun tankkauspiste on kaasun tankkauspiste, jolla samalla kiinteistöllä sijaitsevien raskaan liikenteen kaasun tankkauspisteiden jatkuvan tankkauksen vähimmäiskapasiteetti on vähintään 400 kilogrammaa tunnissa ensimmäisenä tuntina ja tankkauspisteen kompressorikapasiteetti on vähintään 200 kilogrammaa tunnissa jatkuvasti.

2.22 Ryhmät

Tarjouksien keskinäinen vertailu tehdään ryhmittäin. Tarjouksen jättämisen yhteydessä tuen hakija valitsee yhden seuraavista ryhmistä.

- Ryhmä 1: ajoneuvojen suuritehoisia latauspisteitä koskevat tarjoukset;
- Ryhmä 2: paikallisen joukkoliikenteen latauspisteitä koskevat tarjoukset;
- Ryhmä 3: paineistetun biokaasun tankkauspisteitä koskevat tarjoukset;
- Ryhmä 4: nesteytetyn biokaasun tankkauspisteitä koskevat tarjoukset;
- Ryhmä 5: uusiutuvan vedyn tankkauspisteiden investointihankkeita koskevat tarjoukset.

Tarjous pitää kohdistaa yhteen ja vain yhteen ryhmään. Toisin sanoen, eri ryhmiin kuuluvia investointeja ei ole mahdollista sisällyttää yhteen ja samaan tarjoukseen.

Edellytys tuen myöntämiselle ryhmissä 1, 3, 4 ja 5 on, että latauspisteet ja tankkauspisteet ovat vapaasti kaikkien käyttäjien ja kuluttajien käytettävissä.

2.23 Suomen maakaasujärjestelmä

Maakaasujärjestelmällä tarkoitetaan maakaasun siirtoverkkoa ja siihen liitettyjen jakeluverkkojen muodostamaa integroitua kokonaisuutta, jossa verkon käyttäjien omistamat kaasuerät ja myös eri kaasut sekoittuvat toisiinsa. Maakaasujärjestelmään kuuluvat myös kaikki näihin verkoihin liitetyt nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistot, uusiutuvista energialähteistä tuotetun kaasun tuotantolaitokset ja kaasuvaramat sekä kaasun käyttöpaikat. Maakaasujärjestelmä on tekniseltä luonteeltaan integroitu kokonaisuus.

2.24 Takila-tietojärjestelmä

Takila on Energiaviraston tietojärjestelmä, joka toimii tarjouskilpailualustana. Takilan käyttö edellyttää vahvaa tunnistautumista ja suomi.fi-valtuutusta. Keskeiset toiminnot tuen hakijalla ovat tuen hakijan tietojen syöttäminen, ylläpitäminen, tarjouksen laatiminen, tarjouksen jättäminen sekä tietopyyntöihin vastaaminen.

2.25 Tarjouksen mukainen tukimäärä

Tarjouksen mukaisella tukimäärällä tarkoitetaan tuen hakijan tarjouksessa ilmoittamaa haettavaa tuen määrää. Tuen hakijoiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi tuen määrä ei ole mahdollista muuttaa määräpäivän jälkeen. Vertailuluku lasketaan tuen määrään perustuen.

2.26 Taustajärjestelmä

Taustajärjestelmä on latausjärjestelmän hallinnointityökalu, joka mahdollistaa muun muassa etähallinnan ja maksujen siirtämisen.

2.27 TEN-T-verkko

TEN-T-verkko on Euroopan laajuinen liikenneverkko. TEN-T-verkko on kaksitasoinen liikenneverkko, joka muodostuu ydinverkosta ja kattavasta verkosta. Tarjouskilpailussa TEN-T-verkolla tarkoitetaan sekä Suomen ydinverkon että Suomen kattavan verkon maantiesuutta. TEN-T ydinverkkoon kuuluvat seuraavat satamat Suomessa: Haminan, Kotkan, Helsingin, Turun ja Naantalın satamat. Energiaviraston tulkinnan mukaan näihin satamiin johtavat maantiet ovat osa TEN-T ydinverkon maantietä.

TEN-T-verkkoon kuuluvat kattavan verkon tiet on esitetty liitteessä 1. TEN-T-verkko on nähtävissä myös Väyläviraston internetsivuilla: <https://vayla.fi/vaylista/liikennejarjestelma/tent>.

2.28 Toteutuneet hyväksyttävät kustannukset

Toteutuneilla hyväksyttävillä kustannuksilla tarkoitetaan niitä hyväksyttäviä kustannuksia, jotka ovat tosiasiansa syntyneet investoinnin seurauksena. Toteutuneet hyväksyttävät kustannukset saattavat olla suuremmat tai pienemmät kuin tarjouksen mukaiset hyväksyttävät kustannukset.

Jos toteutuneet hyväksyttävät kustannukset jäävät alle tukipäätöksessä mainitun hyväksyttävien kustannusten määrän, lopullisen tuen suuruus on päätöksen tuki-intensiteetin mukainen osuus toteutuneista hyväksyttävistä kustannuksista. Jos hankkeen lopulliset toteutuneet hyväksyttävät kustannukset ovat suuremmat kuin tukipäätöksen mukaiset hyväksyttävät kustannukset, ylittävää osuutta ei huomioida maksettavan tuen laskennassa. Tässä tapauksessa tuen hakija on oikeutettu enintään tukipäätöksen mukaiseen euromääräiseen tukeen.

Toteutuneita hyväksyttäviä kustannuksia voivat olla myös sellaiset kustannukset, jotka aiheutuvat investointihankkeen toteuttamisesta laajempaan tai lataus- tai tankkausteholtaan suurempaan kuin mitä tukipäätöksessä on edellytetty. Hanke katsotaan toteutuneen laajempaan, jos siinä on toteutettu useampia lataus- tai tankkauspisteitä kuin mitä tukipäätös edellyttää.

2.29 Tuen hakija

Tuen hakijalla tarkoitetaan yritystä, kuntaa tai muuta yhteisöä, joka on yksilöitävissä (esim. Y-tunnus) ja jolle tuki maksetaan, mikäli tuen hakijan tarjous menestyy tarjouskilpailussa. Tuen hakija ei voi olla eri taho kuin taho kenelle tuki maksettaisiin (tuen saaja). Tukea hakiessaan on syytä ottaa huomioon, että infrastruktuurituen kohteena oleva omaisuus tulee olla tuen saajan omistuksessa ja hallinnassa tukipäätöksessä määritetyn ajan. Omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoituksesta sekä rajoituksen poikkeuksesta katso ohjeen kappale *Omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoitus*.

2.30 Tuki-intensiteetti

Tuki-intensiteetillä tarkoitetaan tarjouksen mukaisen tukisumman osuutta hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.

Toteutunut tuki-intensiteetti riippuu siitä, että missä määrin toteutuneet hyväksyttävät kustannukset vastaavat tuen hakijan tarjouksella ilmoittamia arvioituja hyväksyttäviä kustannuksia. Toteutunut tuki-intensiteetti ei voi ylittää tarjottua tuki-intensiteettiä missään tilanteessa.

Esimerkki 4. Edellä esitetystä ajoneuvojen suuritehoinen latauspisteitä koskevassa esimerkkin 1 mukaisen hankkeen kokonaiskustannukset ovat 70 000 euroa ja hyväksyttävät kustannukset 60 000 euroa. Tuen hakija jättää tarjouksen 15 000 euron tuesta.

Hankkeen tuki-intensiteetti on 15 000 euroa / 60 000 euroa = 25 prosenttia.

2.31 Unionin rahoituksen näkyvyys

Infratuensaajien on ilmaistava rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys pitämällä esillä unionin tunnusta ja asianmukaista rahoitusta koskevaa mainintaa tankkaus- tai latauspisteillä, jossa lukee "Euroopan unionin rahoittama – NextGenerationEU":

Euroopan Unionin
rahoittama
NextGenerationEU

2.32 Uusiutuvan vedyn tankkauspiste

Uusiutuvan vedyn tankkauspisteellä voidaan tankata yhtä ja vain yhtä ajoneuvoa kerrallaan. Tankkauspisteen ei tarvitse olla kiinteä.

Uusiutuvan vedyn tankkauspisteet ovat jakeluinfradirektiivi liitteessä II säädettyjen teknisten eritelmien mukaisia. Eritelmien mukaan tankkauspisteiden on oltava standardien ISO/TS 20100, ISO 14687-2, ISO/TS 20100 ja ISO 17268 mukaiset. Tuen saamiseksi uusiutuvan vedyn tankkauspisteen on oltava ensi sijassa tarkoitettu liikenteessä käytettävän uusiutuvan vedyn syöttämiseen ajoneuvoihin.

2.33 Uusiutuva vety

Uusiutuvalla vedyllä tarkoitetaan vetyä, joka on valmistettu vedestä uusiutuvaa sähköä hyödyntäen tai biokaasun reformoinnilla taikka biomassan biokemiallisella muuntamisella.

2.34 Uutta teknologiaa hyödyntävä hanke

Uutta teknologiaa hyödyntävälle hankkeelle on ominaista, että:

1. siihen sisältyy uutta teknologiaa,
2. se on ensimmäisiä lajissaan Suomessa,
3. sen toteuttamiseen sisältyy ylimääräisiä kustannuksia,
4. siihen sisältyy tavanomaista teknologiaa korkeampi riski, ja että
5. se edistää energiateknologian kaupallista käyttöönottoa.

Jotta investointihanke voitaisiin katsoa uutta teknologiaa hyödyntäväksi hankkeeksi, kaikkien yllä mainittujen kriteerien tulee täytyä. Uuden teknologian tunnuspiirteiden täyttymisen arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, onko teknologia tai sen sovellus aiemmin kaupallistettu Suomessa. Sillä ei ole merkitystä, onko teknologia kaupallistettu muissa maissa. Tyyppillisesti kaksi tai kolme ensimmäistä uuden teknologian hanketta katsotaan ensimmäisiksi lajissaan. Uuden teknologian tunnuspiirteiden täytyminen ratkaistaan aina tapauskohtaisesti ja Energiavirasto pyytää tarvittaessa tuen hakijalta lisätietoja tai lisäselvitystä uuden teknologian tunnuspiirteiden täyttymisestä.

Uuden teknologian tulee kohdistua hankkeen hyväksyttäviin kustannuksiin. Uusi teknologia voi kohdistua myös johonkin tiettyyn hankkeen teknologiseen osaan (osajärjestelmä).

Mikäli tukea haetaan uutta teknologiaa hyödyntävälle hankkeelle, tuen hakija on veloitettu antamaan selvityksen:

1. teknologian uutuusarvosta,
2. teknologian riskeistä,
3. teknologian hyödyntämismahdollisuuksista ja
4. lisäkustannuksista vastaavaan tavanomaisen teknologian hankkeeseen verrattuna.

2.35 Vertailuluku

Vertailuluku määrittää tarjousten keskinäisen paremmuusjärjestyksen kunkin ryhmän sisällä. Tukea myönnetään vertailuluvun mukaisessa järjestyksessä, mitä pienempi vertailuluku, sitä paremmin hanke sijoittuu hankkeiden keskinäisessä vertailussa.

3 Kenelle tukea voidaan myöntää?

Infrastruktuuritukea voidaan myöntää yrityksille, kunnille ja muille yhteisöille. Tuen hakija ei voi olla perustettava yritys. Yrityksen on oltava rekisteröitynyt kaupparekisteriin ja sillä on oltava y-tunnus tai muu vastaava yksilöintitunnus viimeistään tarjouskilpailun määräpäivänä.

Tukea ei voida myöntää:

- 1) organisaatiolle, jonka toiminta rahoitetaan valtion talousarviosta;
- 2) valtion talousarviosta annetussa laissa (423/1988) tarkoitettuun taloushallinto-organisaatioon kuuluvalle virastolle, laitokselle tai muulle toimielimelle;
- 3) sellaiselle perustamishankkeen toteuttajalle, joka saa perustamishankkeeseen valtionosuutta;
- 4) asunto-osakeyhtiölle, asuinkiinteistölle eikä niiden yhteyteen toteutettavalle hankkeelle;
- 5) maataloilta lukuun ottamatta sellaisia maatilan yhteydessä toteutettavia hankkeita, jotka ovat erotettavissa maatalouden tuotantotoiminnan ulkopuolelle;
- 6) yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen ((EU) N:o 651/2014) 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettulle vaikeuksissa olevalle yritykselle;
- 7) yhteisölle, joka on joutunut ulosottotoimenpiteen kohteeksi, selvitystilaan, konkurssiin tai yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuun saneerausmenetelyyn taikka ei ole noudattanut eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettua tuen takaisinperintäpäätöstä.

Kohdassa 4 asuinkiinteistöllä tarkoitetaan kiinteistöä, joka on tarkoitettu asumiseen mukaan lukien vapaa-ajan asuminen. Tukea hakeva hanke ei saa sijaita asuinkiinteistöllä.

5 kohdan poikkeuksen mukaisesti infrastruktuuritukea on mahdollista myöntää sellaiselle maatilan yhteydessä toteutettavalle hankkeelle, joka on erotettavissa maatalouden tuotantotoiminnan ulkopuolelle. Esimerkiksi maatalouden toiminnan ulkopuolelle jäisi maatilan yhteydessä toimiva kaasun tankkauspaikka, joka on asetuksen 7 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaisesti vapaasti kaikkien käyttäjien ja kuluttajien käytettävissä ilman syrjiviä ehtoja lukuun ottamatta tarpeellisia tunnistus-, käyttö- ja maksuehtoja ja kaikkina vuorokauden aikoina lukuun ottamatta välttämättömiä korjaus-, huolto- ja ylläpitokatkot.

Esimerkki 5: Tuen hakija suunnittelee ajoneuvojen suuritehoisten latauspisteiden investointihanketta, joka sijaitsee liikekiinteistön yhteydessä.

Pieni osa kiinteistön parkkipaikosta on varattu kiinteistön vieressä sijaitsevien asuinkiinteistöjen asukkaiden käyttöön. Suunnitellut latauspisteet ovat kuitenkin kaikkien käytettävissä. Tuen hakijan voi hakea infrastruktuuritukea.

4 Tuen kohderyhmä

Infratuki ei sovellu sellaisten varhaisen kehitysvaiheen hankkeiden rahoittamiseen, joiden sijainnista, investointikustannuksista ja käyttökustannuksista ei ole tietoa. Tämä johtuu siitä, että tuen kohteena oleva omaisuus on otettava käyttöön 20 kuukauden kuluessa tuen myöntämistä koskevasta päätöksestä. Infratuki ei myöskään sovellu sellaisten hankkeiden rahoittamiseen, joista on tehty sitova investointipäätös. Tämä johtuu valtioneuvoston päätöksistä.

Varhaisen kehitysvaiheen hankkeiden rajaamiseksi tuen ulkopuolelle myönnettävään tukeen sisältyy seuraavat ehdot.

1. Tukipäätös on mahdollista siirtää toiselle tuen saajalle vain erityisestä syystä.
2. Kunkin tarjouksen pitää kohdistua yhdellä ja samalla kiinteistölle sijaitsevaan omaisuuteen. Kyseinen kiinteistö pitää yksilöidä tarjouksella ja kyseisen kiinteistön yksilöintitiedot kirjoitetaan hyväksymispäätökseen.
3. Tarjouksessa ilmoitettu sijainti voi muuttua korkeintaan yhden kilometrin, jotta voidaan katsoa, että kyseessä on tarjouksen mukainen hanke.

5 Tuen myöntämisen edellytykset

Tuen myöntämisen edellytykset on jaettu yleisiin ja ryhmäkohtaisiin edellytyksiin. Tässä esitellään yleiset edellytykset.

5.1 Edellytysten täyttyminen

Vastuu siitä, että sekä yleiset että ryhmäkohtaiset edellytykset täyttyvät on tuen hakijalla. Jos tuen hakijan jättämän tarjouksen perusteella on epäselvää, täyttyykö jokin yleinen tai ryhmäkohtainen edellytys, Energiavirasto voi tarvittaessa pyytää tuen hakijalta lisäselvitystä asiasta.

Jos tarjouksen käsittelyn aikana ilmenee, että jokin edellytys ei enää täyty, Energiavirasto hylkää tarjouksen. Mikäli tukipäätöksen antamisen jälkeen edellytysten täyttymisessä tapahtuu muutos siten, etteivät tuen myöntämisen edellytykset enää täyty maksatuksen yhteydessä, ei Energiavirasto maksa hankkeelle tukea.

5.2 Yleiset edellytykset

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset on kuvattu alla.

Hanketta ei toteutettaisi ilman julkista tukea

Edellytyksenä on, että hanketta ja siihen mahdollisesti sisältyvää uutta teknologiaa ei toteutettaisi ilman julkista tukea. Edellytys ei täyty, jos tarjousta koskevan hankkeen osalta on tehty sitova investointipäätös tai jos hanke toteutettaisiin joka tapauksessa huolimatta siitä, menestykö hanke tarjouskilpailussa.

Mikäli hanke ei menesty tarjouskilpailussa ja Energiavirasto antaa tuen hakijalle kielteisen päätöksen, tuen hakija saa toteuttaa hankkeen vapaasti ilman sanktioita.

Käyttöönottoaikataulu

Edellytyksenä on, että jokainen tuen kohteena olevat kaasun tai vedyn tankkauspiste ja latauspiste otetaan käyttöön 20 kuukauden kuluessa tuen myöntämistä koskevasta päätöksestä. Jatko-aikaa ei ole mahdollista saada.

Kaasun tai vedyn tankkauspiste ja latauspiste katsotaan käyttöön otetuksi ensimmäisestä onnistuneesta tankkaus- tai lataustapahtumasta tai, kun sellainen on välittömästi mahdollista.

Hankkeesta ei ole tehty sitovaa investointipäätöstä

Tuen myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, että ennen tarjouksen jättämisen määräpäivää hankkeesta ei ole tehty sellaista sitovaa investointipäätöstä, päälaitetilausta tai päätöstä rakentamistyön aloittamisesta tai muuta sitoumusta (jäljempänä "sitova päätös"), jonka jälkeen hankkeen peruuttaminen ei enää ilman merkittävää taloudellista menetystä ole mahdollista (jäljempänä ns. "sitovien päätösten kieltö").

Sitovalla päätöksellä tarkoitetaan sopimusoikeudellista, kahden tai useamman osapuolen välistä, oikeustoimea. Tuen hakijan on tarjousta jättäessään vahvistettava, ettei sitovia sopimuksia ole tehty eikä tehdä ennen Energiaviraston tarjouksen jättämisen määräpäivää.

Sitovien päätöksien kiellok koskee hankekohtaisia sitoumuksia ja päätöksiä. Tuen hakijan sisäiset päätökset, kuten esimerkiksi osakeyhtiölain (646/2006) mukaiset hallituksen tai yhtiökokouksen investointihanketta koskevat päätökset eivät ole infratukiasetuksen 7 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisia sitovia päätöksiä. Myöskään kunnanhallituksen tai -valtuuston tekemät päätökset eivät ole sitovia päätöksiä. Sitovia päätöksiä eivät myöskään ole periaate- tai strategiapäätökset esimerkiksi sähköiseen liikenteeseen siirtymisestä.

Neuvottelut tai muut varsinaista sopimusta edeltävät menettelyt, kuten palveluntarjoajien kilpailuttaminen, eivät riko sitovan päätöksen kiellok. Sitova päätös katsotaan näin ollen tehdyksi vasta, kun osapuolet allekirjoittavat varsinaisen sopimuksen. Sitova päätös katsotaan siten tehdyksi, jos kilpailuttaja solmii lopullisen sopimuksen kilpailutuksen voittaneen palveluntarjoajan kanssa. Tällöin sitova päätös on este tuen myöntämiselle.

Neuvotteluiden aikana tai neuvotteluiden tuloksena voi kuitenkin syntyä erilaisia asiakirjoja, kuten aie- ja/tai esisopimuksia, jotka edeltävät varsinaisen sopimuksen solmimista. Näiden sopimusoikeudellisten instrumenttien tarkastelu sitovan päätöksen kiellon näkökulmasta voi vaatia tapauskohtaista harkintaa ja erityisesti niiden sisältöön tutustumista. Energiavirasto arvioi asiaa tapauskohtaisesti ja pyytää tarvittaessa lisätietoja tuen hakijalta.

Aiesopimus

Aiesopimuksella tarkoitetaan kahden osapuolen välistä asiakirjaa, johon ei liity sopimus- sidonnaisuutta. Aiesopimukset eivät siten täytä sitovan sopimuksen tunnusmerkkejä ja eivät näin ollen ole infratukiasetuksen mukaisen sitovan päätöksen kiellon piiriin kuuluvia sopimuksia. Tuen hakijan ja toisen osapuolen välinen aiesopimus investointihankkeeseen liittyen ei ole este infrastruktuurituen myöntämiselle.

Esisopimus

Esisopimuksella tarkoitetaan asiakirjaa, joka ilmaisee kahden osapuolen yhteistä tahtoa varsinaisen sopimuksen laatimiselle. Sitovan päätöksen kiellon näkökulmasta esisopimukseksi nimetyn asiakirjan arvioinnissa kiinnitetään huomiota sopimuksen kohteeseen, eli mistä esisopimuksessa on sovittu. Esisopimuksen kohteena tulee olla nimenomaisesti varsinaisen sopimuksen solmiminen, jotta sen ei katsota olevan varsinainen sopimus ja siten este infrastruktuurituen myöntämiselle. Lisäksi varsinaisen sopimuksen solmiminen tulee olla sidottu tarjouskilpailussa menestymiseen, jotta esisopimus ei ole este infrastruktuurituen myöntämiselle.

Sitovien päätöksien kiellok on rajattu asetuksessa siten, että hankkeen käynnistäminen ei estä tuen myöntämistä sitovien päätöksien kiellosta huolimatta, jos tuki kohdistuu hankkeeseen rajatuilta osin ja tuella rahoitettavaa rajattua osuutta hankkeesta ei ole käynnistetty.

Hankkeeseen liittyvien raivaus- ja maanrakennustöiden aloittaminen ei estä tuen myöntämistä. Tämä tarkoittaa, että mikäli hankkeen sijainti on tiedossa ennen tarjouksen jättämisen määräpäivää, sijainnissa saa tehdä maapohjaan liittyviä raivaus- ja maanrakennustöitä.

Ryhmän 3 ja 4 osalta asetuksessa on poikkeus sitovien päätöksien kiellosta. Ryhmässä 3 ja 4 hankkeen käynnistäminen ei estä tuen myöntämistä, jos kyse on sellaisesta kaasun tankkaus- pistettä koskevasta sitoumuksesta, jonka sijainnista ei ole tehty sitovaa päätöstä. Tämä tarkoittaa, että jos kaasun tankkaus- pisteen sijainnista ei ole tehty sitovaa päätöstä, kuten esimerkiksi maanvuokrasopimusta, saa tuen hakija tehdä muita sitovia päätöksiä kyseisen hankkeen osalta. Näin ollen, jos hankkeen sijainti ei ole tiedossa ja sijainnin osalta ei ole tehty sitovaa päätöstä,

saa tuen hakija tehdä esimerkiksi päälaitetilauksen. Jos hankkeen sijainti ei ole tiedossa, ei tuen hakija tällöin voi tehdä maapohjaan liittyviä raivaus- ja maanrakennustöitä.

Ryhmän 2 osalta tässä kohdassa tarkoitettuksi investointipäätökseksi ei katsota erillisessä tarjouskilpailussa annettua lupausta hoitaa liikennettä sähkökäyttöisellä linja-autolla.

Hankkeeseen ei ole myönnetty julkista tukea

Edellytyksenä on, että hankkeelle ei ole myönnetty julkista tukea.

Julkisella tuella tarkoitetaan valtionavustuslain (688/2001) 4 §:n 2 kohdan mukaan valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön taikka julkisoikeudellisen laitoksen tai säätiön antamaa tai sen varoista maksettavaa avustusta, lainaa ja muuta rahoitusta, korkotukea, takausta, maksuhelpotusta ja muuta näihin rinnastettavaa taloudellista etuutta sekä Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävää tukea verojärjestelmän kautta annettavaa tukea lukuun ottamatta.

Julkinen tuki katsotaan myönnettyksi, kun tuen hakija on ottanut tuen vastaan.

Tuen hakija on veloitettu ilmoittamaan tuen hakemisen yhteydessä, mikäli hankkeelle on haettu muuta julkista tukea, vaikka kyseistä muuta tukea ei olisi vielä myönnetty tai otettu vastaan.

Hankkeen tarkoitus ei ole varmistaa muusta lainsäädännöstä tulevaa veloitetta tankkaus- tai latauspisteen tarkentamiseen

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että kyse ei ole sellaisesta hankkeesta, jonka tarkoituksena on varmistaa, että tuen hakija noudattaa hyväksytystä lainsäädännöstä tulevaa veloitetta kaasun tai vedyn tankkauspisteen taikka latauspisteen rakentamiseen. Infratuella ei tueta hankkeita, joilla tuen hakija toteuttaa lainsäädännöstä johtuvia velvoitteitaan. Kyseisen velvoittavan säännöksen ei tarvitse olla voimassa, mutta sen tulisi olla hyväksytty. Tarkastelu tehdään tarjousten jättämistä koskevan määräpäivän tilanteen mukaan.

Vakuuttaminen tai muu vastaava varautuminen

Tuen hakijalta edellytetään sitoumusta vakuutuksen ottamisesta tai muuta vastaavaa varautumista vahingon varalta. Infratukiasetuksessa tarkoitettuksi muuksi vastaavaksi varautumiseksi katsotaan esimerkiksi tuen hakijan emoyhtiön sitoutuminen mahdollisten vahinkojen korvaamiseen. Vakuutuksen tai vastaavan turvan, kuten laitteiston lisätakuu-, kustannukset ovat erotettavissa välittömistä kustannuksista, eivätkä siten ole infratukiasetuksen 14 §:n nojalla hyväksyttäviä kustannuksia.

Perusteet sulkemiselle tarjouskilpailun ulkopuolelle

Energiaviraston on päätöksellään suljettava tarjouskilpailun ulkopuolelle tarjous, jos Energiaviraston tiedossa on vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) 84 §:ssä tarkoitettu peruste, joka edellyttää tarjouksen sulkemista tarjouskilpailun ulkopuolelle mainitun lain mukaisesti järjestetyssä tarjouskilpailussa. Toisin sanoen, tuen hakijaa tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävää henkilöä ei saa olla tuomittu rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla kyseisessä lainkohdassa määritetystä rikoksesta rangaistukseen.

Tarjouskilpailun ulkopuolelle suljetaan siten tuen hakijat, jotka ovat syyllistyneet vakaviin rikoksiin.

Toisena perusteena tarjouskilpailun ulkopuolelle sulkemiselle on sellaiset kilpailunrajoitukset, joilla voidaan katsoa olevan vahingollisia vaikutuksia tarjouskilpailun onnistuneen lopputuloksen kannalta.

Energiaviraston on siten suljettava tarjouskilpailun ulkopuolelle tarjous, joka on perustunut tuen hakijoiden tai tuen hakijan ja muun osapuolen välisiin sopimuksiin tai yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin tai tällaisten tahojen yhteenliittymien päätöksiin, joiden tarkoituksena on merkittävästi estää, rajoittaa tai vääristää tarjouskilpailua tai joista seuraa, että tarjouskilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy.

Näissä tapauksissa hylkäämisen perusteena on tuen hakijoiden pyrkimys merkittävästi estää, rajoittaa tai vääristää tarjouskilpailua.

Jos yksittäinen tarjous ylittää kyseiselle ryhmälle valtion talousarviossa kohdistetun määrärahan määrän, tulee tarjous hylätä.

6 Ei merkittävää haittaa -periaate

6.1 Taustaa ei merkittävää haittaa -periaatteesta

Infratukiasetuksessa säädetään Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti hankkeiden toteuttamiseen ja tuen myöntämiseen liittyvistä yleisistä ja erityisistä edellytyksistä.

Esimerkiksi rahoituskriteereihin liittyy EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen hyödyntämiseen kuuluvia erityisiä vaatimuksia, kuten "ei merkittävää haittaa" -periaatteen noudattaminen. Periaate tarkoittaa, että investointien täytäntöönpanosta ei saa aiheutua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille. Ei merkittävää haittaa -periaatteesta säädetään infratukiasetuksen 6 §:ssä.

Jokaisen Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesta tukiohjelmasta rahoitettavan hankkeen on oltava ei merkittävää haittaa -periaatteen mukainen. Suunnitelma on osa Suomen kestävästä kasvun ohjelmaa.

Tuen hakijan on osoitettava noudattavansa asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua "ei merkittävää haittaa" -periaatetta. Kyseisen periaatteen noudattaminen on edellytys hankkeen tukikelpoisuudelle. Tuen hakijalta voidaan edellyttää kolmannen osapuolen arviota periaatteen täyttymisestä hankkeessa.

Tuen hakijan tulee tarjouksen jättämisen yhteydessä vastata tarjouslomakkeella kohdassa 1A ei merkittävää haittaa -periaatteita koskeviin kysymyksiin.

Hankkeen ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisuus tulee osoittaa kolmella tavalla, jotka on tarjouslomakkeella jaoteltu kolmeen osaan:

1. Hankkeen on täytettävä ei merkittävää haittaa -periaatteen teknisen ohjeistuksen 2021/C 58/01 mukaiset valinta- ja kelpoisuusehdot. Hakijan tulee laatia kaksiportainen arviointi kuuden ympäristötavoitteen osalta (katso ohjeen kohta **6.2.1**)
2. Hanke ei saa olla poissulkemisluekkelon mukainen hanke (katso ohjeen kohta **6.2.2**)
3. Hanke tulee toteuttaa kansallisen ja EU:n ympäristölainsäädännön mukaisesti (katso ohjeen kohta **6.2.3**)

Ensimmäisen kohdan mukainen kaksivaiheinen arvio tulee tehdä täyttämällä tämän ohjeen liitteen 2 haitantarkistuslista.

6.2 Ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisten kysymysten vastausohjeet

Ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisiin kysymyksiin vastataan sähköisessä tarjouslomakkeessa. Kaksiportainen arviointi on suoritettava sähköisestä tarjouslomakkeesta erillään.

6.2.1 Ensimmäisen kohdan mukainen kaksiportainen arviointi (haitantarkistuslista)

Kaksivaiheinen arvio tulee tehdä täyttämällä tämän ohjeen liitteen 2 haitantarkistuslista. Tarkistuslistan mukainen arviointi tulee tehdä, jotta Energiavirasto voi käsitellä tuen hakijan tarjouksen.

Tuen hakijan on haitantarkistuslistassa esitettävä arvio ympäristövaikutuksen merkittävyydestä, ja jos ympäristövaikutus on merkittävä, yksityiskohtainen arvio siitä, aiheuttaako hanke merkittävää haittaa. Hanke ei saa aiheuttaa merkittävää haittaa millekään kuudesta ympäristötavoitteesta.

Hanke aiheuttaa merkittävää haittaa

1) ilmastonmuutoksen hillinnälle,

- jos kyseinen toiminta aiheuttaa merkittäviä kasvihuonekaasupäästöjä;

2) ilmastonmuutokseen sopeutumiselle,

- jos kyseinen toiminta lisää nykyisen ilmaston ja odotettavissa olevan tulevan ilmaston haitallista vaikutusta kyseiseen toimintaan tai ihmisiin, luontoon tai omaisuuteen;

3) vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestäväälle käytölle ja suojelulle, jos kyseinen toiminta heikentää

- vesimuodostumien hyvää tilaa tai hyvää ekologista potentiaalia, mukaan lukien pintavedet ja pohjavedet; tai
- merivesien osalta ympäristön hyvää tilaa;

4) kiertotaloudelle, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys, jos

- kyseinen toiminta aiheuttaa huomattavaa tehottomuutta materiaalien käytössä tai luonnonvarojen kuten uusiutumattomien energialähteiden, raaka-aineiden, veden ja maan suorassa tai epäsuorassa käytössä tuotteiden elinkaaren yhdessä tai useammassa vaiheessa, myös tuotteiden kestävyys, korjattavuus, päivitettävyyden, uudelleenkäytettävyyden tai kierrätettävyyden osalta;
- kyseinen toiminta lisää merkittävästi jätteen syntymistä, polttamista tai hävittämistä, lukuun ottamatta kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen jätteen polttamista; tai
- jätteen pitkäaikainen loppusijoitus voi aiheuttaa merkittävää ja pitkäaikaista haittaa ympäristölle;

5) ympäristön pilaantumisen ehkäisemiselle ja vähentämiselle,

- jos toiminta lisää merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuh-
tauspäästöjä verrattuna tilanteeseen ennen toiminnan aloittamista; tai

6) biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelulle ja ennallistamiselle, jos kyseisen toiminta

- merkittävästi heikentää ekosysteemien hyvää tilaa ja sietokykyä; tai
- heikentää luontotyyppien ja lajien suojelutilannetta, mukaan lukien unionin edun kan-
nalta merkittävät luontotyyppit ja lajit.

Energiavirasto voi pyytää tuen hakijoilta pistokoemaisesti haitantarkistuslistan nähtäväkseen tarjouksen jättämisen yhteydessä.

Sähköisellä tarjouslomakkeella tuen hakijan vakuuttaa täyttäneensä haitantarkistuslistan ja täyttää tarjouslomakkeen edellyttämät kohdat.

6.2.2 Toisen kohdan mukainen poissulkemisluehtelon mukainen hanke

Hanke ei saa sisältää poissulkemisluehtelon mukaisia toimintoja. Hakijan tulee antaa riittävät tiedot, joiden avulla voidaan varmistua, ettei hanke ole poissulkemisluehtelon mukainen hanke. Tuen hakijan tulee sähköisellä tarjouslomakkeella vakuuttaa, että kyseessä ei ole poissulkemisluehtelon mukainen hanke.

Poissulkemisluehtelo perustuu Euroopan unionin neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteeseen ja siitä on säädetty infratukiasetuksen 6 §:ssä. Poissulkemisluehtelon mukaan tukea ei voida myöntää:

- 1) Fossiilisiin polttoaineisiin liittyviin toimintoihin, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö.

Poikkeuksena tukea voidaan kuitenkin myöntää sellaiselle maakaasua käyttävälle toiminnolle, joka koskee sähkön tai lämmön tuotantoa tai siihen liittyvään maakaasun siirto- ja jakeluinfrastruktuuriin liittyvään toimintoon. Tuen myöntäminen edellyttää kuitenkin tällöin myös sitä, että kyseiset toiminnot täyttävät komission teknisten ohjeiden liitteessä III esitetyt erityisehdot.

- 2) Euroopan unionin päästökauppajärjestelmän mukaisiin toimintoihin, joiden ennakoitua kasvihuonekaasupäästöt eivät alita asiaankuuluvia vertailuarvoja. Päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toiminnoille laaditut vertailuarvot päästöoikeuksien jakamiseksi maksutta määräytyvät komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

Poikkeuksena tukea voitaisiin myöntää toiminnolle, jolla saavutettavat ennakoitua kasvihuonekaasupäästöt eivät merkittävästi alita asianomaisia vertailuarvoja, jos tuen hakija antaisi hyväksyttävän selvityksen syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Tuen hakijalta voidaan edellyttää kolmannen osapuolen arviota edellä mainitusta.

Tukea ei voida myöntää hankkeisiin, joissa ennakoitua päästöt ylittävät asiaankuuluvat vertailuarvot.

- 3) Kaatopaikkoihin, jätteenpolttolaitoksiin ja mekaanisiin biologisiin käsittelylaitoksiin liittyviin toimintoihin.

Poikkeuksena tukea voidaan myöntää yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamatonta vaarallista jätettä käsitteleviin jätteenpolttolaitoksiin liittyviin toimintoihin ja olemassa oleviin jätteenpolttolaitoksiin liittyviin toimintoihin. Kyseisten toimintojen tarkoituksena tulee olla energiatehokkuuden lisääminen, jätekaasujen talteenotto varastointia tai käyttöä varten, taikka materiaalien talteenotto jätteenpolttolaitoksen tuhkasta.

Tukea voidaan lisäksi myöntää toimintoihin olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos kyseisillä toiminnoilla lisätään laitoksen energiatehokkuutta tai

asennetaan jälkikäteen kierrätysjärjestelmä eroteltujen jätteiden kierrätykseen biojätteen kompostoimiseksi tai anaerobiseksi mädätykseksi.

Tuen myöntäminen edellyttää tällöin lisäksi, että kyseiset toiminnot eivät lisää laitoksen jätteenkäsittelykapasiteettia tai pidennä sen käyttöikää. Tuenhakijan on osoitettava kapasiteetissa mainittujen poikkeuksellisten edellytysten täyttyminen laitostasolla. Tuen hakijalta voidaan edellyttää kolmannen osapuolen arviota edellytysten täyttymisestä.

- 4) Toimintaan, jossa jätteen pitkäaikainen loppusijoitus voi aiheuttaa haittaa ympäristölle.

6.2.3 Kolmannen kohdan mukainen kansallisen ja EU:n ympäristölainsäädännön mukaisuus

Ollakseen ei merkittävää haittaa –periaatteen mukainen hankkeen tulee lisäksi olla EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukainen.

Sähköisellä tarjouslomakkeella tuen hakijan tulee vakuuttaa, että hanke on EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukainen.

7 Tarjouksen käsittely ja päätös

7.1 Tarjouskilpailuun osallistuminen ja tarjous

Tarjous on jätettävä Energiaviraston ilmoittamana tarjosten jättöajan määräpäivänä. Jättöajan umpeutumisen jälkeen jätettyjä tarjouksia ei huomioida. Tuen hakijoita kehoitetaan hyvissä ajoin tutustumaan tarjouslomakkeeseen, sen liitteisiin ja niillä esitettyihin kysymyksiin.

Tarjouskilpailuun osallistutaan TAKILA-tietojärjestelmässä osoitteessa <http://takila.energiavirasto.fi>. Tietojärjestelmän käyttö on kuvattu tarkemmin erillisessä TAKILA-tietojärjestelmää koskevassa käyttöohje.

Vain ne tarjoukset, jotka täyttävät sekä yleiset että ryhmäkohtaiset edellytykset, huomioimaan tuen myöntämisessä. Jos yksittäinen tarjous ylittää kyseiselle ryhmälle valtion talousarviossa kohdistetun määrärahan määrän, tarjous hylätään.

Yhteen tarjoukseen saa sisältyä useita pisteitä, mutta kaikkien pisteiden pitää olla joko tankkauspisteitä, vedyn tankkauspisteitä tai ajoneuvojen suuritehoisia latauspisteitä. Lisäksi vaatimuksena on, että kaikki tarjouksen mukaiset pisteet sijaitsevat samalla yhdellä ja samalla kiinteistöllä.

7.2 Tarjouksen antaminen ja vertailuluvun määrittäminen

Tarjous tehdään tukimäärästä. Tarjosten keskinäinen vertailu tehdään ryhmittäin ja se perustuu kullekin tarjoukselle laskettavaan vertailulukuun. Mitä pienempi vertailuluku, sitä paremmin hanke sijoittuu hankkeiden keskinäisessä vertailussa.

Vertailuluku määritetään tarjouksen mukaisen tuen ja tarjouksen mukaisten kertoimien tulona. Kertoimet pienentävät vertailulukua ja parantavat tarjouksen sijoittumista suhteessa muihin tarjouksiin. Kertoimet ovat ryhmäkohtaisia, osassa ei ole laisinkaan kertoimia, osassa kertoimia on enemmän kuin yksi.

Vertailuluvun määrittämisessä otetaan huomioon kaikki kertoimet, joihin laskennan kohteena oleva tarjous on oikeutettu. Kertoimet perustuvat tuen hakijalta tarjouksessa sekä mahdollisissa lisäselvityksissä ja täydennyksissä saatuihin tietoihin. Mikäli tarjouskäsittelyn yhteydessä käy ilmi, että hanke ei täytä jonkin kertoimen edellytyksiä, vaikka tuen hakija on niin ilmoittanut, Energiavirasto jättää kyseisen kertoimen huomioimatta.

7.3 Tarjouksen jättäminen ja peruuttaminen

Tarjous katsotaan jätetyksi, kun tuen hakija on jättänyt sähköisen tarjouslomakkeen TAKILA. Tarjous pitää jättää viimeistään määräpäivänä. Kun tarjous on jätetty, sen tilaksi muuttuu "Tarjous on jätetty" ja tarjous saa diaarinumeron. Oman tarjouksen voi tulostaa TAKILA: pdf-muodossa.

Jätettyä tarjousta ei voi muuttaa, joten ennen tarjouksen jättämistä tiedot tulee tarkastaa huolellisesti. Mikäli jätetty tarjous on tarpeen peruuttaa, tarjouksen voi vetää pois tarjouskilpailusta tarjouslomakkeelta löytyvällä "Poista tarjous" toiminnolla ennen määräpäivää.

Määräpäivän jälkeen tarjousta ei voi muuttaa tai poistaa.

7.4 Valtuutus

Tuen hakija voi olla yritys, kunta tai muu yhteisö. Henkilöllä, joka jättää tarjouksen tuen hakijan puolesta, tulee olla valtuutus antaa tietoja ja tehdä oikeustoimia tuen hakijan nimissä ja sitä sitovasti. Valtuutetulla henkilöllä tulee olla suomalainen henkilötunnus tunnistautumisen mahdollistamiseksi.

Valtuutus annetaan osoitteessa <https://www.suomi.fi/valtuudet>.

7.5 Tarjouksen käsittely ja kieli

Tarjouksien käsittely alkaa aikaisintaan määröpäivän jälkeisenä seuraavana arkipäivänä.

Kielilain (423/2003) mukaisesti tarjous voidaan tehdä joko suomen tai ruotsin kielellä.

Mikäli tarjouksessa havaitaan puutteita tai lisäselvityksen tarvetta, Energiavirasto lähettää tuen tarjouksessa ilmoitetuille yhteyshenkilöille selvitys- tai täydennyspyynnön ja asettaa määräajan, jonka puitteissa selvitys tai täydennys on toimitettava.

Energiavirasto käsittelee tarjoukset kaikilta osin hallintolain mukaisesti ja hyvän hallinnon periaatteita noudattaen.

7.6 Julkisuus ja salassapito

Infrastruktuurituen myöntämistä koskevassa tarjouskilpailussa annettavat päätökset ovat julkisia.

Tarjouskilpailuun liittyvät tarjousasiakirjat, Energiaviraston selvitys- tai täydennyspyynnöt sekä tarjousasian käsittelyä varten laaditut selvitykset ja muut asiakirjat tulevat julkisiksi, jollei asiakirjan julkisuudesta taikka salassapidosta tai muusta tietojen saantia koskevasta rajoituksesta toisin säädetä, kun infrastruktuurituen myöntämistä koskevat päätökset on tehty. Tarjouskilpailun aikana sekä tarjousten käsittelyvaiheessa kaikki edellä mainitut asiakirjat ovat salassa pidettäviä.

Kun infrastruktuurituen myöntämistä koskevat päätökset on tehty, tulevat tukipäätökset julkisiksi. Tukea saaneiden hankkeiden tukipäätöksissä kerrotaan muun muassa tuen saaja, tuen käyttötarkoitus, tuen määrä ja laskentaperuste sekä minne hanke on tuella tarkoitettu toteuttaa.

Hankkeen sijainti ja muut yllä mainitut tiedot ovat aina julkista tietoa siitä ajankohdasta lähtien, kun tukipäätökset on annettu. Sijaintitiedon läpinäkyvyydellä Energiavirasto pyrkii siihen, että valtionavustustoiminta olisi mahdollisimman läpinäkyvää.

Mikäli tuen hakija katsoo tarjouksen tai sen mahdollisten liitteiden sisältävän lain viranomaistoinnin julkisuudesta (621/1999, jäljempänä ”julkisuuslaki”) 24 §:n nojalla salassa pidettäviä tietoja, tulee hänen yksilöidä ne ja perustella, miksi ja minkä lainkohdan perusteella tieto tai liite on salassa pidettävä. Tuen hakijan tulee ilmoittaa salassa pidettäväksi katsomansa tiedot/liitteet tarjouslomakkeelle siihen varatussa kohdassa tarjouksen jättäessään.

Tietoja, jotka viranomaisen tulee pitää salassa julkisuuslain mukaan ovat esimerkiksi liikesalaisuudet (julkisuuslain 24 §:n 20 kohta). Liikesalaisuudella tarkoitetaan liiketoiminnan kannalta merkityksellisiä tietoja, joita toiminnanharjoittaja ei ole tarkoittanut yleisön tietoon, ja joiden

pitämiseen poissa julkisuudesta tuen hakijalla voidaan katsoa olevan erityinen intressi. Liikesalaisuutta ei ole tuen hakijaa tai sen liiketoimintaa koskeva yleisesti tunnettu tieto tai tieto, joka on hankittavissa julkisista lähteistä tai julkisista lähteistä saatavan tiedon yhdistämisellä. Tiedon negatiivinen luonne tuen hakijalle ei yksinään tee tietoa salassa pidettäväksi, vaan myös muiden salassapitovaatimusedellytysten tulee täytyä. Salassapidon perusteita arvioidaan objektiivisesti tuen hakijan salassapitotahdosta riippumatta. On kuitenkin huomioitava, että yllä mainitut tiedot, kuten hankkeen sijaintitieto, tulee julkiseksi tukipäätöksen antamisen yhteydessä.

Mikäli Energiavirasto on tarjouksessa annettujen tietojen salassapidosta eri mieltä tuen hakijan kanssa, varataan tuen hakijalle mahdollisuus lausua tietojen salassapidosta.

7.7 Tarjouskilpailuun osallistumista koskeva päätös

Energiavirasto tekee tarjousten perusteella päätökset infrastruktuurituen myöntämistä koskevassa tarjouskilpailussa. Päätökset annetaan kaikille tarjouskilpailuun osallistujille; niille kenelle tukea myönnetään (ns. tukipäätös) ja niille, joille tukea ei myönnetä (hylkäävä päätös). Hylkäävät tukipäätökset voidaan antaa listapäätöksenä, jossa hankkeet yksilöidään Energiaviraston hankkeelle antamalla diaarinumerolla. Tuen hakija saa tarjoukselle diaarinumeron jättäessään tarjouksen sähköisessä asiointijärjestelmässä.

Päätös tuen myöntämisestä on maksullinen. Tukea saaneen hankkeen päätöksen hinta on 800 euroa. Päätös, jossa tukea ei myönnetä tuen saajalle, on maksuton.¹ Tarjouskilpailun osallistujalle lähetetään lasku päätöksestä tarjouskilpailun ratkaisemisen jälkeen.

Infrastruktuurituen myöntämistä koskevassa päätöksessä määritetään ainakin seuraavat asiat:

1. tuen saaja;
2. tuettava hanke;
3. hankkeen sijainti;
4. investoinnin hyväksyttävät kustannukset;
5. tuen enimmäismäärä ; ja
6. tuen määrään vaikuttaneet seikat.

Lisäksi päätöksestä käy ilmi muut tuen myöntämisen ja maksamisen sekä käytön valvonnan perusteet, kuten määräykset koskien tuensaajan ilmoitus- ja selvitysvelvollisuutta. Päätökseen liitetään myös muutoksenhakuohjeet hallintolain säännösten mukaisesti (ks. alla).

7.8 Muutoksenhaku

Energiaviraston tekemään päätökseen infrastruktuurituen myöntämistä koskevassa tarjouskilpailussa saa vaatia oikaisua Energiavirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Hallinto-oikeuden

---

¹ Maksut on määritetty kulloinkin voimassa olevassa työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa Energiaviraston maksullisista suoritteista.

päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

8 Tuen maksaminen ja tuen saajan velvollisuudet

8.1 Maksatus

Infrastruktuurituen maksatusta haetaan Energiavirastosta jälkikäteen, kun hankkeen mukaiset kaasun tai vedyn tankkauspisteet tai latauspisteet on otettu käyttöön ohjeen luvussa 5.2 määritetyllä tavalla.

8.1.1 Maksatushakemus

Maksatushakemus jätetään sähköisesti Energiaviraston vahvistamalla lomakkeella.

Maksatushakemus tulee toimittaa Energiavirastolle kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hankkeen mukaisten kaasun tai vedyn tankkauspisteiden ja latauspisteiden tulee tukipäätöksen mukaan olla otettu käyttöön.

Energiavirasto ei muistuta tuen saajia maksatushakemuksen toimittamisesta. Energiavirasto ei myöskään voi myöntää jatkoaikaa hankkeen käyttöönottoaikatauluun tai maksatushakemuksen jättämisen määräpäivään.

Ennen maksatushakemuksen jättämistä tuenhakijan tulee laatia seuraavat asiakirjat ja toimittaa ne Energiavirastolle pyydettäessä:

1. luotettava kustannus selvitys hankkeen toteutuneista ja maksetuista kustannuksista;
2. ilmoitus tuen kohteena olevan omaisuuden vakuuttamisesta tai muusta vastaavasta varautumisesta vahingon varalta;
3. tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun tilintarkastajan antama raportti havainnoistaan, jotka koskevat hankkeelle tilitettyjä kustannuksia koko projektin kestoajalta; sekä
4. loppuraportti hankkeen tuloksista ja niiden hyödyntämismahdollisuuksista, jos hankkeelle myönnettyä tukea on korotettu sen perusteella, että kyseessä on uutta teknologiaa hyödyntävä hanke.

Jos tuen saaja on kunta, kuntayhtymä tai seurakunta, edellä kohdassa 3 mainitun raportin antaa sen tilintarkastaja.

Jos ostolaskujen määrä hankkeessa on enintään kymmenen, Energiavirasto voi hyväksyä vaihtoehtona mainitulle raportille, että hakija toimittaa Energiaviraston pyynnöstä kopiot ostolas-kuista ja maksutositteet, joista ilmenee, että laskut on maksettu.

Jos hanke rahoitetaan leasingilla, osamaksulla tai vastaavalla tavalla, Energiavirasto voi hyväksyä vaihtoehtona yllä 3 kohdassa mainitulle raportille, että tuenhakija toimittaa kopion rahoitus-sopimuksesta tai muusta vastaavasta liitteestä Energiavirastolle pyydettäessä.

Tarkemmat ohjeet maksatuksen hakemiseen julkaistaan Energiaviraston verkkosivuilla tarjouskilpailun jälkeen.

8.1.2 Maksatuspäätös

Infrastruktuurituki maksetaan yhdessä erässä. Energiavirasto vahvistaa maksatuspäätöksessä tuen lopullisen määrän, jonka Energiavirasto maksaa tuen saajalle. Hankkeeseen myönnetty infrastruktuurituki voidaan maksaa, jos tuen saaja on noudattanut, mitä valtionavustuslaissa (688/2001), infratukiasetuksessa sekä tukipäätöksessä määrätään.

Jos hankkeen lopulliset toteutuneet hyväksyttävät kustannukset jäävät alle tukipäätöksessä mainitun hyväksyttävien kustannusten määrän, lopullisen tuen suuruus on päätöksen tuki-intensiteetin mukainen osuus toteutuneista hyväksyttävistä kustannuksista.

Tarjouksessa esitettyjen hyväksyttävien kustannusten ylittävää osuutta ei huomioida maksettavan tuen laskennassa, vaikka toteutuneet hyväksyttävät kustannukset ylittäisivät tarjouksen mukaiset hyväksyttävät kustannukset.

Energiaviraston maksatuspäätös on maksullinen ja tuen saajalle lähetetään lasku päätöksestä. Maksatuspäätöksen hinta on 350 euroa.²

8.2 Tuen saajan velvollisuudet maksatuksen jälkeen

8.2.1 Omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoitus

Infratukiasetuksen 17 §:ssä on tuen kohteena olevan omaisuuden omistuksen luovutusta ja omaisuuden käyttötarkoitusta koskeva rajoitus. Rajoituksen mukaan infrastruktuurituen kohteena olevaa omaisuutta tulee käyttää tukipäätöksessä määrättyyn tarkoitukseen viiden (5) vuoden ajan eikä omaisuutta saa mainittuna aikana luovuttaa toisen omistukseen tai hallintaan. Tuen saaja saa kuitenkin edellä tarkoitetun määräajan kuluessa korvata tuen kohteena olleen omaisuuden käytettävyydeltään ja teholtaan vähintään vastaavalla omaisuudella. Lisäksi omistusoikeuden saa siirtää määräajaksi rahoitusyhtiölle tai sitä vastaavalle, jos omaisuuden käyttö- ja hallintaoikeus säilyvät tuen saajalla.

Jos hankkeelle myönnetään infrastruktuuritukea, siihen sovelletaan yllä mainittua käyttö- ja luovutusrajoitusta. Maksatuspäätöksessä määrätään omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoituksesta ja sitä koskevasta määräajasta, joka on viisi (5) vuotta. Tarkka määräaika ilmoitetaan maksatuspäätöksessä.

Määräajan aikana infrastruktuurituen kohteena ollutta omaisuutta tulee käyttää tukipäätöksessä määrättyyn tarkoitukseen. Kyseistä omaisuutta ei saa myöskään mainittuna aikana luovuttaa toiselle taikka siirtää toisen omistukseen tai hallintaan.

Tuen saaja voi kuitenkin määräajan kuluessa korvata tuen kohteena olleen omaisuuden käytettävyydeltään ja teholtaan vähintään vastaavalla omaisuudella. Lisäksi omistusoikeus on mahdollista siirtää määräajaksi rahoitusyhtiölle tai vastaavalle, jos omaisuuden käyttö- ja hallintaoikeus säilyvät tuen saajalla. Tällainen järjestely on esimerkiksi hankkeen rahoittaminen leasingmuotoisesti. Edellytyksenä leasingmuotoisen rahoituksen osalta on, että leasingsopimus on määräaikainen. Lisäksi jos leasingsopimus päätetään omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoituksen määräaikana, on tuen saaja velvollinen lunastamaan omaisuuden itselleen leasingsopimuksen päätyttyä.

---

² Maksut on määritetty kulloinkin voimassa olevassa Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa Energiaviraston maksullisista suoritteista.

Tuen hakijaa kehoitetaan olemaan yhteydessä Energiavirastoon ennen leasing sopimuksen allekirjoittamista ja tukitarjouksen jättämistä leasingrahoituksen tukikelpoisuuden selvittämiseksi, sillä kaikki leasingmuodot eivät välttämättä täytä tuen myöntämisen edellytyksiä.

Poikkeus omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoituksesta

Infratukiasetuksen mukaan Energiavirasto voi erityisestä syystä tuen saajan hakemuksesta myöntää poikkeuksen edellä mainittuihin käyttö- ja luovutusrajoituksiin. Erityiseksi syyksi voidaan katsoa esimerkiksi liiketoimintakauppa tai tuen saajan sulautuminen toiseen yritykseen.

Erityinen syy tukipäätöksen siirtämiseksi ei sen sijaan ole lataus- tai tankkausjärjestelmän taikka investoinnin myyminen eteenpäin tai siitä luopuminen toiselle osapuolelle, riippumatta siitä, onko hanke aloitettu vai ei. Poikkeuksen myöntämistä harkitaan aina tapauskohtaisesti.

Mikäli tuen hakija on toteuttamassa hankkeen tavalla, jossa omaisuuden käyttö- tai luovutusrajoitus ei täyty, tuen hakijan on suositeltavaa olla yhteydessä Energiavirastoon ennen tarjouksen jättämistä. Jos tuen hakija ei esimerkiksi tule omistamaan tuen kohteena olevaa omaisuutta, tulee asiasta ilmoittaa tarjouslomakkeen kohdassa "Lyhyt kuvaus hankkeesta". Tässä kohdassa tulee kuvata, minkälaisella järjestelyllä tuen hakija hankkii infrastruktuurituen kohteena olevan omaisuuden sekä kuvata omaisuuden omistusjärjestelyitä. Tässä tapauksessa Energiavirasto ratkaisee tarjouskäsittelyn yhteydessä, onko tapauksessa edellytyksiä poiketa omaisuuden luovutusrajoituksesta. Vaihtoehtoisesti tuen hakija voi hakea vapaamuotoisella hakemuksella poikkeusta luovutusrajoituksesta sen jälkeen, kun hankkeelle on annettu myönteinen tukipäätös.

Energiavirasto voi erityisestä syystä tuen saajan hakemuksesta myöntää poikkeuksen edellä *Omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoitus* -kohdassa mainittuihin käyttö- ja luovutusrajoituksiin sen jälkeen, kun hankkeelle on annettu myönteinen tukipäätös. Tuen hakija tulee vapaamuotoisella hakemuksella hakea poikkeusta luovutusrajoituksesta. Hakemus tulee toimittaa sähköpostitse osoitteeseen infratuki@energiavirasto.fi ja kirjaamo@energiavirasto.fi. Energiavirasto antaa lisätietoja hakemuksen toimittamisesta ja vaadituista liitteistä osoitteessa infratuki@energiavirasto.fi.

Hakemuksen pohjalta Energiavirasto arvioi muun muassa, että onko infrastruktuurituen kohteena olevaa omaisuutta mahdollista käyttää tukipäätöksessä määrättyyn tarkoitukseen ja tuleeko siirron saaja käyttämään kyseistä omaisuutta tukipäätöksessä määrättyyn tarkoitukseen.

Esimerkki 5: Tämä esimerkki perustuu Energiavirastolle esitettyihin tiedusteluihin. Näissä tapauksissa annettu neuvonta jaetaan ohjeessa tasapuolisuuden vuoksi. Pyydämme kuitenkin huomioimaan, kuten olemme neuvonnassamme korostaneet, että Energiavirasto ei anna sitovia linjauksia etukäteen vaan tarjoukset käsitellään ja ratkaistaan tapauskohtaisesti jokaisen tapauksen yksityiskohdat huomioiden. Esitetty esimerkki on yksinkertaistus, jossa ei ole huomioitu tapauskohtaisia yksityiskohtia.

Kuntayhtymä hankkii sähköbussien latauspisteen ostopalveluna palveluntuottajalta. Vaihtoehdot tarjouksen jättävälle taholle olisivat seuraavat:

1. Kuntayhtymä jättää tarjouksen investointihankkeesta. Mikäli kuntayhtymä ei tulisi omistamaan infrastruktuurituen kohteena olevaa omaisuutta, on huomioitava, että infratukiasetuksen 17 §:n mukainen omaisuuden luovutusrajoitus ei toteutuisi. Lähtökohteisesti tämä on este tuen myöntämiselle. Omaisuuden luovutusrajoituksen mukaan omistusoikeutta tuen kohteena olevaan omaisuuteen ei saa luovuttaa tuen saajalta

toiselle viiden vuoden aikana. Määräaika lasketaan maksatuspäätöksestä. Energiavirasto voi asetuksen 17 §:n 3 momentin nojalla myöntää erityisestä syystä tuen hakijan hakemuksesta poikkeuksen edellä mainitusta omaisuuden luovutusrajoituksesta. Mikäli kuntayhtymä olisi tuen hakija, sen tulisi hakea poikkeusta rajoituksesta. Poikkeuksen hakemisesta katso ohjeen kohta Omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoitus. Energiavirasto ratkaisisi osana hakemuskäsittelyä, onko poikkeuksen myöntämiselle perusteita.

Mikäli tarjouskilpailuun osallistuva taho ei tulisi omistamaan tuen kohteena olevaa omaisuutta, on hyvä olla Energiavirastoon yhteydessä hyvissä ajoin ennen tarjouksen jättämistä.

2. Palveluntuottaja jättää tarjouksen investointihankkeesta.

Molemmissa yllä mainituissa tapauksissa on syytä huomioida sitovien päätösten kielto, jota käsitellään ohjeen tuen myöntämisen edellytyksiä koskevassa alakohdassa luvussa 5. Kyseisen ohjeen kohtaan kannattaa tutustua huolellisesti. Sitovien päätösten kielto estää sitovien hankkeen käynnistyspäätösten, kuten esimerkiksi päälaitetilauksen, tekemisen ennen tarjouksen jättämisen määräpäivää.

Kilpailutuksen osalta Energiavirasto on linjannut, että sitova päätös katsottaisiin tehdyksi sinä hetkenä, kun kilpailuttaja, kuten esimerkiksi kuntayhtymä, allekirjoittaa sopimuksen järjestämänsä kilpailutuksen voittaneen lataus- tai tankkauspalvelun tuottajan kanssa. Näin ollen, jotta kilpailuttaja voi tuen hakijana osallistua infrastruktuurituen tarjouskilpailuun, se ei saa solmia sopimusta oman lataus- tai tankkauspalvelukilpailutuksen voittajan kanssa ennen tarjouksen jättämisen määräpäivää. Myöskään palveluntuottaja ei saa solmia sopimusta kilpailuttajan kanssa ennen tarjouksen jättämisen määräpäivää.

Riippumatta siitä, kuka tarjouksen jättää, tarjouksen asetuksenmukaisuus ja menestyminen tarjouskilpailussa ratkaistaan vasta osana tarjouksen käsittelyä tarjouksessa annettujen tietojen perusteella.

8.2.2 Tuen saajan selvitysvelvollisuus

Infrastruktuurituen saajan on toimitettava selvitys hankkeen toteutuneista vaikutuksista Energiavirastolle kahden (2) vuoden kuluessa maksatuspäätöksen tekemisestä. Selvitys tehdään Energiaviraston lomakepohjalla, joka sisältää hankkeen käyttöasteeseen ja ylläpitoon liittyviä kysymyksiä. Lomake julkaistaan Energiaviraston verkkosivujen Asiointi-osiossa. Velvoite selvityksen toimittamiseen annetaan maksatuspäätöksessä, jonka yhteydessä annetaan tarkemmat ohjeet lomakkeen toimittamiseen.

8.2.3 Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus ja Energiaviraston tiedonsaantioikeus

Tuen saajalla on välitön ilmoitusvelvollisuus:

- käyttö- tai luovutusrajoitusten noudattamiseen vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta,
- omaisuuden käyttöön vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta, ja

- muista tuen kohteena olleen omaisuuden omistukseen tai hallintaan, käyttöön tai käytettyyteen liittyvistä muutoksista.

Ilmoitus edellä mainituista muutoksista tulee tehdä välittömästi tapahtuman jälkeen, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua tapahtumasta.

Lisäksi tuen saaja on velvollinen toimittamaan Energiavirastolle sen pyynnöstä tietoja liittyen tuetun omaisuuden käyttöön ja toimivuuteen.

Tuen saajan on viipymättä mutta kuitenkin viimeistään kuukauden kuluttua hankkeen mukaisten latauspisteiden tai tankkauspisteiden käyttöönotosta ilmoitettava valmistumisesta Energiavirastolle sekä julkaistava niitä koskevat tiedot verkkosivuillaan. Omien verkkosivujen sijasta tuen saaja voi julkaista sähköisessä lataus- tai tankkauspalvelussa siten, että ne ovat helposti kaikkien saatavilla.

Energiavirastolla on myös oikeus saada tuki- ja maksatuspäätösten ehtojen noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot tuen saajalta.

8.2.4 Hankkeen sitova peruuttaminen

Tuen saaja voi ilmoituksellaan luopua myönnetystä tuesta. Tuen saajan tulee kuitenkin ilmoituksellaan luopua myönnetystä tuesta viipymättä, jos ennen hankkeen aloittamista ilmenee, että hanke viivästyy tukipäätöksessä määrätystä aikataulusta tai hanketta ei voida muusta syystä toteuttaa tukipäätöksen mukaisesti. Sitovan ilmoituksen jälkeen hankkeen peruuttamisesta tuen saajalle ei voida myöntää tukea hankkeen toteutuksesta. Sitova ilmoitus tulee toimittaa Energiavirastolle osoitteeseen kirjaamo@energiavirasto.fi ja infratuki@energiavirasto.fi. Ilmoituksessa tuen saajan tulee yksilöidä hanke tukipäätöksen diaarinumerolla sekä tarpeen mukaan muilla tiedoilla.

8.2.5 Tuen saajan kirjanpitovelvollisuus

Tuen saajan tulee pitää hankkeesta projektkirjanpitoa osana tuen saajan kirjanpitolain mukaista kirjanpitoa erillisellä kustannuspaikalla tai tilillä taikka muulla tavalla siten, että tuen käytön valvonta on vaikeudetta mahdollista.

Tuen saajan on säilytettävä kaikki tuettavan hankkeen toteuttamiseen liittyvät tositteet ja muu kirjanpitoaineisto kirjanpitolain mukaisesti.

LIITE 1

TEN-T ydinverkkoon kuuluvat seuraavat satamat Suomessa: Haminan, Kotkan, Helsingin, Turun ja Naantalın satamat. Energiaviraston tulokinnon mukaan näihin satamiin johtavat maantiet ovat osa TEN-T ydinverkon maantietä.

Taulukko 1: TEN-T-kattavaan verkkoon ja ydinverkkoon kuuluvat Suomen maantiet. Jollei ole erikseen muuta mainittu, taulukossa mainitut tiet kuuluvat TEN-T -verkkoon koko pituudeltaan.

TEN-T -tie	Tien numero	Huomioitavaa
Helsinki-Turku	1	
Helsinki-Pori	2	
Helsinki-Vaasa	3	
Helsinki-Ivalo	4	
Heinola-Kemijärvi	5	Väli Kemijärvi-Sodankylä ei kuulu
Loviisa (Koskenkylä) -Joensuu	6	Väli Joensuu-Kajaani ei kuulu
Helsinki-Vaalimaa	7	
Turku-Liminka	8	
Turku-Tohmajärvi	9	
Hämeenlinna-Tuulos	10	Väli Hämeenlinna-Turku ei kuulu
Tuulos-Kouvola	12	Väli Rauma-Tuulos ei kuulu
Lappeenranta-Nuijamaa	13	Väli Kokkola-Lappeenranta ei kuulu
Oulu-Kajaani	22	
Espoo-Länsisalmi eli Kehä III:n E18-osuus ja osuus Länsisalimesta Vuosaaren satamaan (tie 103)	50	Myös Kehä III:n osuus Vuosaaren satamaan saakka (tie 103) katsotaan tarjousten vertailussa TEN-T -verkkoon kuuluvaksi, koska siltä on pääsy satamaan (ydinverkkoon)
Imatra-Imatran rajanylityspaikka	62	Väli Mikkeli-Imatra ei kuulu
Rovaniemi-Salla	82	
Kajaani-Vartius	89	

LIITE 2

Haitantarkistuslista

Haitantarkistuslista löytyy Word -muodossa Energiaviraston verkkosivulta: <https://energiavirasto.fi/liikenteen-infratuki>

Katso tarkemmat täyttöohjeet tämän ohjeen kappaleesta 6.

Osa 1: Taulukossa tuen hakijan on arvioitava kuutta ympäristötavoitetta määrittääkseen ne, jotka edellyttävät yksityiskohtaista arviointia. Tuen hakijan tulee kunkin toimenpiteen osalta ilmoittaa, mitkä seuraavista ympäristötavoitteista, jotka on määritelty luokitusjärjestelmäasetuksen 17 artiklassa ("Ympäristötavoitteille aiheutuva merkittävä haitta"), edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia:

Mitkä seuraavista ympäristötavoitteista edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia?	Kyllä	Ei	Perustelu, jos on valittu "Ei"
Ilmastonmuutoksen hillitseminen			
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen			
Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu			
Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys			
Ilman, veden tai maaperän pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen			
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen			

Osa 2: Taulukossa tuen hakijan on esitettävä yksityiskohtainen haitta-arviointi niiden ympäristötavoitteiden osalta, jotka sitä edellyttävät. Vastatkaa kunkin toimenpiteen osalta seuraaviin kysymyksiin niiden ympäristötavoitteiden osalta, joiden on osassa 1 katsottu edellyttävän yksityiskohtaista arviointia (huomioi, että "Ei"-kohta on täytettävä, jotta tukea voidaan myöntää):

Kysymykset	Ei	Yksityiskohtaiset perustelut
<i>Ilmastonmuutoksen hillitseminen:</i> Odote-taanko toimenpiteen johtavan merkittäviin kasvihuonekaasupäästöihin?		
<i>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen:</i> Odote-taanko toimenpiteen lisäävän nykyisen ilmas-ton ja odotettavissa olevan tulevan ilmaston		

haitallista vaikutusta kyseiseen toimenpiteeseen tai ihmisiin, luontoon tai omaisuuteen?		
<i>Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojele:</i> Odotetaanko toimenpiteen haittaavan: i) vesimuodostumien hyvää tilaa tai hyvää ekologista potentiaalia, mukaan lukien pintavedet ja pohjavedet; tai ii) merivesien osalta ympäristön hyvää tilaa?		
<i>Siirtyminen kiertotalouteen, jätteen synnyn ehkäisyyn ja kierrätykseen:</i> Odotetaanko toimenpiteen: i) lisäävän merkittävästi jätteen syntymistä, polttamista tai hävittämistä, lukuun ottamatta kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen jätteen polttamista; tai ii) aiheuttavan luonnonvarojen ³ suorassa tai epäsuorassa käytössä niiden elinkaaren missä tahansa vaiheessa huomattavaa tehottomuutta, jota ei minimoida asianmukaisilla toimenpiteillä ⁴ ; tai iii) aiheuttavan kiertotalouden näkökulmasta ⁵ ympäristölle merkittävää ja pitkäaikaista haittaa?		
<i>Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen lisäävän merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä (4)?		
<i>Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistaminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen:		

³ Luonnonvaroihin kuuluvat energia, materiaalit, metallit, vesi, biomassa, ilma ja maaperä.

⁴ Tehottomuutta voidaan minimoida esimerkiksi lisäämällä huomattavasti tuotteiden kestävyttä, korjattavuutta, päivitettävyyttä ja uudelleenkäyttömahdollisuuksia, tai vähentämällä huomattavasti resurssien käyttöä suunnittelun ja materiaalien valinnan avulla, helpottamalla käyttötarkoituksen muuttamista ja purkamista, erityisesti rakennusmateriaalien käytön vähentämiseksi ja niiden uudelleenkäytön edistämiseksi. Lisäksi voidaan siirtyä ”tuote palveluna” -liiketoimintamalleihin ja kiertotalouden mukaisiin arvoketjuihin, jotta tuotteiden, osien ja materiaalien hyödyllisyys ja arvo voidaan säilyttää korkeimmalla tasollaan mahdollisimman kauan. Tähän kuuluu myös vaarallisten aineiden pitoisuuksien huomattava vähentäminen materiaaleissa ja tuotteissa, myös korvaamalla ne turvallisemmilla vaihtoehdoilla, sekä ruokahävikin huomattava vähentäminen ruoan tuotannossa, jalostuksessa, valmistuksessa tai jakelussa.

⁵ Lisätietoja kiertotaloustavoitteesta on luokitusjärjestelmäasetuksen johdanto-osan 27 kappaleessa.

i.	merkittävästi heikentävän ekosysteemien hyvää tilaa ⁶ ja sietokykyä; tai		
ii.	heikentävän luontotyyppien ja lajien suojelutilannetta, mukaan lukien unionin edun kannalta merkittävät luontotyypit ja lajit?		

---

⁶ Luokitusjärjestelmäasetuksen 2 artiklan 16 kohdan mukaan 'hyvällä tilalla' tarkoitetaan "ekosysteemin osalta ekosysteemiä, jonka fyysikaalinen, kemiallinen ja biologinen kunto tai fyysikaalinen, kemiallinen ja biologinen laatu on hyvä, joka on itselisisääntymis- tai itsekorjautumiskykyinen ja jossa lajien koostumus, ekosysteemin rakenne ja ekologiset toiminnot eivät ole heikentyneet".